

497734

SZÍNHÁZI
EMLÉNY

1866-ik évre.

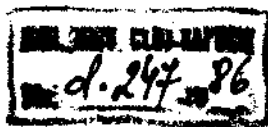
BCU Cluj / Central University Library Cluj

MAGÁN VEGYÉTER.

KIADJA

SZABÓ SÁNDOR,

LATABÁR ENDRE SZINTÁRSULATA SUGOJA.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Gámán János könyvny. Kolozsv. 1866.

LATABÁR ENDRE

igazgatása alatti

dráma, népszínmű és operette szintársulat

személyzetének

NÉVJEGYZÉKE:

Felelős igazgató: Latabár Endre.

Igazgatói titkár: Kovács Elemér.

Rendezők: Bokor József, Lászi Vilmos.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Működő személyzet:

Férfiak:

Bokor József (rendező.)

Bercsényi Béla.

Érczi Sámuel.

Horváth Vincze.

Hiripi László.

Iván Nándor.

Kovács Elemér (titkár.)

Kovátsi Pál (ügyelő.)

Lászi Vilmos (rendező.)

Nagy Imre.

Prielle Péter.

Romvai Elek.

Szabó Sándor (sugó.)

Szentgyörgyi István.

Temesvári Lajos.

Tóth Antal.

Varga Adolf.

*

Nők:

Bercsényiné, Emes.

Bokorné, Ágnes.

Horváthné, Lina.

Hajnal Hermin.

Halmai Fáni.

Kalocsányiné, Mária.

Latabárné, Mária.

Lásziné, Etelka.

Muhorai Etel.

Horváth Ilon.

Mindszenti Cornelia.

Priellené, Bertha.

Szentgyörgyiné, Rózsa.

Szabóné, Emilia.

Szántai Nina.

Gyermekszerepekre: Szabó Cornélia.

Zenekar: a szintársulat zenészei.

Könyvtárnok: Varga Adolf.

Ügyelő: Kovácsi Pál.

Festő: Kovács Elemér.

Futó: Lenke.

Ruhatárnok: Kalocsányi János.

Szertárnok: Kalocsányi Antal két segéddel.

Szereposztó: Kopcsa András.

Jegyszedők: egy földszinti, 1 karzati és egy zártszéknyitónő.

Az 1866-ik év szeptember 9-iktől adatott színművek
SOROZATA:

- 9-én: „Matrozok a földélteten,“ vig dalmű 1 felv. és „A ma-
mák,“ vigjáték 1 felvonásban.
- 10-én: „Szép Galathea,“ vig operette 1 felvonásban és „A paj-
kos diákok,“ vig operette 1 felvonásban.
- 11-én: „Szép Galathea,“ vig operette 1 felvonásban és „Meg-
bolondult,“ bohózat 1 felvonásban.
- 12-én: „Gyöngysor,“ színmű 2 szakaszban.
- 13-án: „Tíz leány és egy férj sem,“ vig operette 1 felvonásban
és „Férj az ajtó előtt,“ vig operette 1 felvonásban.
- 15-én: „Georgiai nők,“ vig dalmű 3 felvonásban.
- 16-án: „Georgiai nők,“ vig dalmű 3 felvonásban.
- 17-én: „A fény árnyai,“ eredeti dráma 5 felvonásban, Nagy
Luiza első föllépte.
- 18-án: „Matrozok a földélteten,“ vig operette 1 felvonásban és
„Szerelmi varázsital,“ vig operette 1 felvonásban.
- 19-én: „Szép Helena,“ vig opera 3 felvonásban.
- 20-án: „Szép Helena,“ vig opera 3 felvonásban.
- 21-én: „Sohajok hidja,“ vig operette 4 felv.
- 22-én: „Magyar huszárok,“ vig operette 2 felv.
-

A MAGÁN-VIGJÁTÉK.

1 felvonásban.

Irta Saphir M. G.; szabad. fordította Lukátsi Miklós.

Személyzet: egy színész vagy egy színésznő.

A színpad egy díszes terem; — a játszó személy már a függöny felgördülte után jelenik meg. (Az asztalon csengetyű.)

A költőnek sajátosságos kívánatára,
Elhatározám magam valahára,
Hogy magam egyedül egy vigjátékot fogok játszani,
A melyben színlap; személyzet és közönség is fogok lenni.
De mit is aggodom? ha tetszeni fog a tréfa a közönségnek,
Ugy dicséretök az én érdemeim lesznek.
De ha színmű a várákozásnak meg nem felelt,
Habár én mindent elkövettem, mi tőlem telt --
Akkor mélyen tisztelt közönség csak a szerzőt vádolja,
Mert elégtelenségöknek ő lesz okozója.
— Rajta tehát — kísértsük meg a dolgot,
Hisz tudom, hogy végül nyerek én tapsot;
Mert ha tán az egész néim sokat érne,
Ha jól lesz előadva — majd csattan a vége.
Hja! már ez így szokás, az írók szokása,
Hogy a sok kis hibát ne mindenki lássa,
S hogy a sok baklövés feledésbe menjen,
Mik nélkül rendesen egy darab sem megyen,

Végén szinhatással telt bombákat löknek
A közönség közé, mik ha jól elsülnek,
A sok tapsnak vége, hossza nincsen,
Van sok brávo! fora! újra és éljen!
Hát a szerző, kinek a darab kimenete
Kerülhetett volna tán életébe!

S ki a hosszú játéknak folyama alatt,
Aggodalmában majd halálra izzadt!
Ott áll egy kuczkóban, hol senki sem látja,
S örömmel a színészt ő is megtapsolja.

(Kis szünet után)

Mindenek előtt tehát tájékozásul, —
Szolgálni fogok önöknek szinlapul. —
Ma estve pontban fél kilenczkor előadatni fog
Ah! jó reggelt! hogy van ön? — vagy 3 felvonásban egy Dialog.
Most a személyzetet is el kellene mondanom,
De minthogy többen herekedtek, csak egyedül játszom.
Szóljak a cselekvényről is valamit?
Nem! mert aztán könnyen eltalálnák a többit.

(Csenget.)

És minthogy már egyszer csengettek, miként ez szokás,
Elkezdődik rögtön az első felvonás.

(Csenget.)

Első felvonás.

Egy inas jó — ura kérdi: „He hallod-e? hány óra van?”
„Mindjárt tiz!” s ez az első jelenés az első felvonásban.
Ezután jön egy szerelmes pár,
Kik szeretik egymást több éve már,
No de mint mindenütt, a szinen is,
Ritkán fordul elő ily jelenés,
Többnyire a férfi szeret egy nőt,
A ki gyűlöli s nem állhatja őt,

Vagy az is történik és épen nem ritkán,
Hogy egy nő örvöng a férje után.
De ha, mint rendszeren, van kettő, kik egymást szeretik,
Ezt is többnyire csak titokban tehetik;
Mert, ha bár szívök egymásért lángolva ég,
Mégis az alkalom, hiány, vagy épen a szerénység
Tiltja a szólást és pirulva állnak egymás mellett,
A nélkül, hogy ah!- és óh!-nál szólnának egyebet.
Sőt már nyilatkozhattak volna is egymásnak,
Ámde ugy hamar vége lenne a játéknak
És épen midőn már szólni akar az egyik,
Vége a felvonásnak s a függöny leesik.

(Szünet.)

Most szünet van, tessék kérem felállni,
Háborítás nélkül lehet conversálni;
Tudom, mondja az egyik, hogy mi fog történni,
Ennek és annak, ez és az nője fog lenni.
A színmű nem épen a legrosszabb, mond egy másik,
Mig egy harmadik, ki müértöbbnek látszik,
Hosszu arcot vágva dörzsöli a kezét,
S betanult szerepként mondja itéletét.
Igaz! igaz! mond ő, hogy a darab épen,
Hogy az ember igazat beszéljen,
A szöveg — az eszmék — a jellemek —
No de hisz önök értenek már engemet,
S így követik egymást birálat és élczek,
Mig a sugó csengetése, véget vet miadennek.
Gyorsan elfoglalja mindenki helyét,
S feszülten várja a függöny felgördültét.

(Csenget.)

Második felvonás.

Egy cseppel sem mentünk tovább, mint az első felvonásban,
A hosszú párbeszédnek most folynak javában,
Estélyek adatnak, majd kávét, majd theat isznak ;
Itt vhistet, tarokkot, ott sakkot játszanak.

Bálok, séta, szóval előfordul minden,
S azért a színművet elmellőzik szépen,
No, de ki tehet róla, hogy a szerelmes pár,
Még most is sohajtva fel s alá jár.

S e sohajtózás még Isten tudja meddig tartana,
De minthogy az effélét a közönség könnyen megunja ;
És hogy a némajátéknak is valahára vége szakadjon,
Meg akad a szemök egy spanyolfalon.

— Hah! valaki jön! — sietve az almariumba bé!

Ah egek! az nem lehet inkább e terembe.

Nem! nem! „azt én meg nem engedhetem
Ott könnyen meglephetné önt férjem.“

Ugy hát nincs mit tenni, az ablakon átmegyek.

Az Istenért mit gondol ön, a kemény kövek.

De hát hová? várjon csak egy kissé, igen pompás adomát,

Legcélszerűbben használhatom a spanyolfalát,

A szerzőnek gyakran ily fal szerencséje,

Nélküle éjfélig húzodnék színműve,

De minthogy mondásként gyakran a falaknak,

Az embereknél is jobb füleik vannak,

A fal mögé bujt hős hallani kénytelen,

Mily szörnyen csalódott égő szerelmében!

Kétségbeesetten fejét a falhoz veri,

A fal ledől, s a titkot felfedi.

Hah hűtelen! kiált ekkor az egyik,
Hm, hm! ugy-e ugy asszonyom? mond a másik.
De kérem hallgassanak meg — esd a nő —
A bonyolodás mindig jobban jobban nő,
Vége uram! — kiálnak egyszerre! — egyike meghal.
S a mint a függöny ily borzasztókat hall,
Szörnyü ijedtében hirtelen lezuhan,
S ezzel a második felvonásnak vége van.

(Szünet.)

Ismét szünet van és most már bírálat és élczek,
Az előbbiektől nagyon különböznek.
Fogadásból, mond egy, ráteszem a fejem,
Hogy a véget szóról szóra elbeszélem.
Persze mond szomszédja, a mai színművek
Többnyire, de sőt mind, egy kaptárol jönnek!
Ah! — ah! — ah! ásítóz ott egyszerre három,
Ha soká lesz vége itt elnyom az álom,
Oh! szól a negyedik bár csak kimehetnék legalább,
Ezt az unalmas komédiát nem nézhetem tovább.
Ah! sohajt néhány szerelmes ábrándozó,
A költői nyelv mily szép, mily bájoló.

(Csenget.)

Harmadik felvonás.

És a mint a csengetyűcske újra megszólalt,
A függöny harmadszor is felszaladt,
Előttünk áll a kibékült szerelmes pár,
Kik, ugy látszik, a sohajokkal be nem érik már,
Mert nősülésről beszél a férfi,
A nő a főkötőt említi,
A főkötőt, mely után
Sohajtozik minden lány,

Hah! ah! ah! de furcsa is, hogy az a csipkés valami
A leányoknak annyira tud tetszeni,
Ah de azt önök nem is képzelhetik,
Ha a színen ketten egymást szeretik,
Mily unalmas az, ha már két felvonás után
Férjhez szeretne menni a leány;
De nem mehet, — mert az irónak még nem tetszik,
Mivel a bonyolodás csak ezután következik.
Sőt ha szerelmök egéről eltűntek is a fellegek,
Van más akadály, mert még egymásé nem lehetnek:
Például a nagybátya, ki a szélvészektől végett
Amerikából a pénzzel még meg nem érkezett.
De remélni lehet, hogy ezután
Vasut és gőzhajókon tán
A nagybátyák és nénék gyorsabban jönnek,
Hogy az első felvonásban már itt lehessenek, —
Végre megjő a nagybátya, egy vaskos tengerész,
Kinél rendesen több az őszinteség, mint az ész.
És miután elmondott néhány menydörgős adtát,
Vagy milliom szélvészt, kartácsot és bombát —
Összeadja a szerelmes párt;
Kik, minthogy boldogságukban nem ismernek határt,
Megölik egymást, kiáltoznak, csókolódnak,
Végre nagybátyjuknak is nyakába borulnak.
Hja! egy ily nagybátyának sokat lehet köszönni.
Ha véletlenül meg nem talál érkezni —
Talán még egy felvonás születendett,
De így az egész komédiának vége lett.
A két szerelmes egymásnak kezét ad,
Az egyik Ferdinándot, másik Clementint kiált.
Végül még egy néma jelenés következik,
A mely félbeszakad, mert a függöny leesik,

És ha talán a játék végét megvárta valaki,
Ő egyes egyedül mindnyájunkat kihí!

(Mehajtja magát és bemegy —
kihívás után több újságlapokkal
kezében kijön.)

Itt hozom a játék felől kiadott
Leggyorsabb színbirálót.

Tessék elhinni, hogy azok a színbirálók
Épen olyanok, mint az éhes farkasok,
Uton és utfélen csak alkalmat lesnek,
Hogy színművet és színészt széljel téphessenek.
És mindezt oly ájtatosan tudják tenni,
Némelyikről bátran el lehetne hinni,
Hogy nem tud hármat számlálni egymásután,
Pedig ő maga az eleven sátán.

Ott járkal például egy a földszinten,
Ki az egész játék alatt egyebet nem teszen,
Vállat vonit, s szünet nélkül azt morogja:
Az egész nem egyéb — mint rosz kadentia,
Nem is foghatom meg, mond egy másik hirtelen, —
Hogy az a quasi vigjáték tulajdonkép mi legyen?
Egy harmadik pedig csupán fel s alá jár,
A hol véleményt hall, ott hirtelen megáll,
S csak annyit szól mindenütt nagy bölesen:
Ezt mi is így gondoltuk épen.
Egy negyedik meg a játék folyama alatt,
A közel vendéglőbe szaladt;
Hol vacsora közben ráirta az étlapra,
Az egész egy ostoba komédia.
Rosz rimek, semmi mérték, semmi értelem,
Csupán a jó előadás segített az egészen.
De ki is hallott, mond egy ötödik oly ostobaságot,
Hogy egy személy játszék egy vigjátékot.

S végre egy hatodik is nagy kacajjal be jó,
Örömről látni, hogy ő volt a szerző.
Leül és megbíralja önmagát, engemet és önöket,
Hogy kaczagni tudtak ily silányság felett!
No de mélyen tisztelt közönség,
Az ily károgásokon meg se is ütődjék,
Mert mi is egy elégült mosolyt, vagy egy szives tapsot,
Többre becsülünk, mint kétszáz bírálatot.

(A függöny leesik.)

Couplet „Matrozok“-ból.

Midőn lovon ültem,
Nagy volt az én vitéztetem;
Az ellentábor megfutott, huj —
(És mindent ott hagyott.)
Ha hogy Marengónál
A vak szerencse úgy talál,
Hogy ötven ellent leverek — huj
(Tábornokká leszek.)
Azonban a mint már épen
Rohanni kezdék én szépen,
(Megfordult hű lovam
És vele enmagam,
Ez volt aztán a rút galop hop, hop, hop).

Kar: Megfordult hű lova
És vele ő maga
Ez volt aztán a rút galopp, hop, hop, hop.

A straszburgi csatán
Vitéz valék mint a sátán;
Az ellenből egy percz alatt, hui
(Egy lélek sem maradt.)
Lüttichnél volt derék
Egy zászlóaljzat szétverék;
Zászlóaljukat kevés hiján, hui
(Már, már elfoglalam.)
Midőn azonban pisztolyom
Ő reájuk irányozom;
(Akkor az átkozott
Csütörtököt mondott,
S lovam rohant mint a galop hop, hop, hop.)

Kar: (Akkor az átkozott
Csütörtököt mondott,
S lova rohant mint a galop hop, hop, hop.)

B ó r d a l.

Lám a pohár már sorba jár
Rajta vidám dalokat zengjünk ;
A bor hevit kedvre derit
Igy telik el vigan éltünk.
Czimborák gyorsan most fel tehát
Vig öröme és szép danára nyiljék szánk ;
A hol Bachus ur ütött tanyát
Ottan ám sem profosz sem káplár nem vigyáz reánk,
Huráh, huráh, vigan czimborák hurrah, hurrah.

(Vége.)

